

Základní škola s rozšířenou výukou tělesné výchovy
Teplice, Maxe Švabinského 1743

417 539 809

IČO:65650794

e-mail: info@svabinka.cz

Minimální program prevence rizikového chování 2024/2025

**Základní škola s RVTV Maxe Švabinského
„ŠKOLA PRO ZÍTŘEK“**

Základní údaje

Škola: Základní škola s RVTV Maxe Švabinského, Maxe Švabinského 1743, 415 01 Teplice
Webové stránky: www.svabinka.cz

Ředitelka:

Mgr. Edita Jurečková
 Tel.: 417539809 E-mail: reditelka@svabinka.cz

Výchovný poradce:

Mgr. Martina Nováková
 Tel.: 417539809 E-mail: novakova.martina@svabinka.cz

Školní metodik prevence:

Mgr. Jan Horák
 Tel.: 417539809 E-mail: horak.jan@svabinka.cz
 MPP vypracoval: Mgr. Jan Horák

Seznámení ředitelky školy s MPP Datum: Podpis:

Seznámení zástupkyně školy s MPP Datum: Podpis:

Seznámení pedagogického sboru s MPP

Jméno:	Datum:	Podpis:
Mgr. Jasanská Dagmar		
Mgr. Vášová Ivana		
Mgr. Sajdlová Dana		
Mgr. Soukupová Petra		
Vaňásková Dana		
Mgr. Kovařík Petr		
Beerová Jitka, Dis.		
Ing. Zíková Petra		
Mgr. Štátsková Markéta		
Mgr. Dandáš Tomáš		
Sobotka Josef		
Hornová Kamila		
Mgr. Lenka Litomiská		
Urbanová Veronika		
Černá Miroslava		
Liesnerová Adriana		
Kossakowski Michaela		
Liesnerová Michaela		
Cholinská Zdeňka		
Vrculová Olga		
Dípolťová Lenka		
Jelínková Marcela		
Forťová Helena		
Chrť Karel		
Bc. Michaela Trolerová		
Kristýna Trenklerová		
Thomanová Jana		
Guillebotová Kristina		
Soukupová Kateřina		
Hanesová Petra		
Červenková Vladimíra, DiS.		

Obsah

1. Úvod	4
2. Charakteristika školy	5
3. Současný stav problematiky	6
4. Primární prevence.....	9
4.1. Metody prevence	9
4.2. Personální zajištění primární prevence.....	9
4.2.1. Výchovný poradce	9
4.2.2. Metodik prevence.....	10
4.2.3. Ředitel školy	11
4.2.4. Třídní učitelé.....	11
4.2.5. Ostatní pedagogický sbor.....	12
4.3. Řešení přestupků	12
5. Cíle	14
6. Způsob realizace	17
7. Vyhodnocení MPP.....	22
Kontakty a odkazy.....	23
Odborná literatura	25
Dokumenty MŠMT pro primární prevenci	26
Přílohy	28

1. Úvod

Minimální preventivní program vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT ČR č.j.: 21291/2010-28, které nahrazuje stávající Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. j.: 20 006/2007-51, podle vyhlášky č.72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, podle Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 264/2008 – 6 a vychází z Národní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže 2019-2027.

Cílem tohoto minimálního programu prevence je poskytnout systematickou a komplexní podporu všem žákům, aby byli lépe vybaveni zvládat různé životní výzvy, rozpoznat rizikové situace a účinně na ně reagovat. Program zároveň zahrnuje aktivity zaměřené na podporu zdravého životního stylu, emocionální rovnováhy, zvyšování odolnosti vůči stresu a osvojení si dovedností, které umožní žákům řešit problémy konstruktivně a s respektem k sobě i ostatním.

Tento preventivní program je vytvořen na míru specifickým potřebám naší školy a jejích žáků, přičemž zohledňuje jejich věkové zvláštnosti a socioekonomické prostředí, ve kterém vyrůstají. Naším cílem je vytvořit prostředí, ve kterém se každý žák cítí bezpečně, je motivován k osobnímu růstu a kde je kladen důraz na vzájemný respekt a toleranci.

Program je platný jeden školní rok a na jeho vytváření se podílí celý učitelský sbor školy. Ředitel školy poté schvaluje zpracování preventivního programu a jeho adekvátnost vůči situaci ve škole. Celý dokument podléhá kontrole České školní inspekce.

Škola MPP využívá jako nástroj primární prevence a návod při řešení problematiky sociálně patologických jevů rizikového chování.

MPP není určen pouze pedagogickým pracovníkům, ale také nepedagogickým pracovníkům školy, žákům, rodičům i veřejnosti.

2. Charakteristika školy

Naše škola čítá v současnosti kolem 230 žáků. Pedagogický sbor tvoří 32 pedagogických pracovníků (z nichž jeden působí zároveň jako výchovný poradce, jeden jako metodik primární prevence, dvě jako vychovatelky ve školní družině) vč. asistentů pedagoga. Řadíme se tedy mezi menší rozvíjející se městské školy.

Škola má statut s rozšířenou výukou tělesné výchovy, ovšem s uzavřením zimního stadionu v roce 2012 zanikly i sportovní třídy, a tak se škola zatím zaměřuje na nový projekt „Zdravá škola“. Ve sportovní tradici bychom rádi pokračovali a škola by se opět co nejdříve měla skládat i ze sportovních tříd, už však s jiným zaměřením než dosud.

Podmínky pro vzdělávání ve škole jsou dobré. Jednotlivé třídy čítají převážně 20, nanejvýš 26 žáků, což jsou počty umožňující kvalitní individuální přístup k žákům, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a potřebou poskytování podpůrných opatření. V každé třídě působí asistent pedagoga.

Škola disponuje vlastní školní družinou, menší tělocvičnou, venkovním sportovištěm, rozlehlou zahradou se skleníkem a terasou, která prošla rekonstrukcí, a venkovním dětským hřištěm. Zároveň má odpovídající moderní vybavení tříd, dataprojektory, interaktivní tabule ve všech učebnách, IT techniku – PC, tablety, roboty a širokou škálu vzdělávacích pomůcek, které jsou rovněž umístěné na stěnách chodeb.

Jednotliví učitelé žákům nabízejí možnost bezplatného doučování, taktéž velké množství volnočasových aktivit a zájmových kroužků.

3. Současný stav problematiky

Zdroje analýzy současného stavu:

- schránka důvěry,
- informace od třídních i netřídních učitelů (postřehy z hodin, přestávek, volnočasových aktivit),
- podněty ze strany žáků a rodičů,
- konkrétní řešené případy rizikového chování,
- podněty a připomínky ze setkání školního parlamentu.

V současnosti se zaměřujeme na výchovu ke zdravému životnímu stylu, posilování komunikativních dovedností (schopnost řešit problémy, konflikty, neúspěch, kritiku...), formování postojů k mravním hodnotám, vytváření pozitivního sociálního klimatu ve škole i třídě, zvyšování sociálních kompetencí žáka a pozitivní klima třídy. Pedagogům na 1. stupni se tyto záměry velmi osvědčují jak ve výuce, tak i v mimoškolních aktivitách. V současné době zde nejsou žádné závažné problémy, pouze občasné nekázeň a mnohdy chybějící sociální a hygienické návyky. V tomto školním roce se na naší škole otevřela rovněž přípravná třída, jejímž cílem je mimo jiné tyto základní dovednosti žákům předat.

Na 2. stupni se potýkáme s některými kázeňskými problémy. Nejčastěji se jedná o nerespektování pokynů pedagogických pracovníků a neplnění zadaných úkolů. Zákonní zástupci také mnohdy nedbají na řádné omlouvání absence žáka. Celkově však výrazně zhoršený prospěch žáků na 2. stupni nepozorujeme, tomu ostatně napomáhá plán osvojení učiva u žáků s vysokou absencí. Z důvodu výskytu většího počtu dětí z nepodnětného či málo podnětného prostředí na škole lze v žákovské komunikaci zaznamenat vulgární verbální projevy, dále pak nižší zájem o volnočasové aktivity, ačkoliv škola saturaci této potřeby žákům nabízí. Vyskytují se rovněž problémy s užíváním návykových látek – nejčastěji se jedná o nikotin v různých formách (cigarety, elektronické cigarety).

Na základě pravidelných konzultací se zákonnými zástupci bylo zjištěno, že problémy spatřují ve stejných oblastech.

Na 1. i 2. stupni pokračuje začleňování nově příchozích žáků z Ukrajiny vzhledem ke stále trvajícím konfliktu, který na Ukrajině probíhá. Žáci z Ukrajiny navštěvují hodiny cizího jazyka – češtiny pro cizince, aby pro ně byla změna prostředí co nejsnazší.

Vyhodnocení cílů z loňského roku, závěry:

Shrnutí podle stanovených cílů z MPP – co se povedlo a nepovedlo naplnit, který cíl přetrvává, bude přeformulován atd.

Z hlediska dlouhodobých cílů se daří jednotlivé body úspěšně naplňovat. Na prevenci negativních jevů se výraznou měrou podílí vytvoření a udržování pozitivního klimatu ve třídách i ve škole jako celku, dále pak upevňování důvěrného vztahu mezi pedagogy a žáky, což vytváří bezpečný prostor pro otevřenou komunikaci a sdílení. Také se povedlo eliminovat projevy šikany, občasné vulgární chování u žáků přetrvává, je však minimální. Neustále se snažíme zlepšovat komunikační dovednosti žáků. Na škole působí funkční preventivní tým, výraznou měrou pomáhá k dosahování cílů pozice sociální pedagoga na škole. Efektivní naplňování dlouhodobých cílů je výsledkem komunikace pedagogických pracovníků, zákonných zástupců i zaměstnanců školy.

Střednědobý cíl zaměřený na práci s žáky inklinujícími k rizikovému chování je úspěšně plněn, a to zejména díky intenzivnímu zapojení pedagogů a asistentů pedagoga, jejichž kvalitní a cílená podpora přinesla viditelné výsledky. Ohrožení žáci byli efektivně identifikováni a zapojeni do preventivních programů, které jim pomohly lépe zvládat náročné situace a konflikty. Pedagogové a asistenti pedagoga přispěli nejen svou odborností, ale také individuálním přístupem a empatií, čímž posílili důvěru žáků a jejich ochotu spolupracovat. Díky této týmové práci se podařilo snížit výskyt problémového chování a výrazně posílit sociální kompetence i emocionální stabilitu těchto žáků.

Protože se neustále snažíme o vytváření a také udržení pozitivního klimatu ve třídách, byly především na 2. stupni zařazeny do edukačního procesu vhodné adaptační techniky, posilující vztahy ve třídě a podporující komunikaci mezi žáky a pedagogem. V tomto postupu nadále pokračujeme, dobré výsledky přináší také vstupy sociálního pedagoga, který rovněž aplikuje širokou škálu adaptačních a podpůrných technik. Tento postup zůstává nadále zachován.

Podpora rodinného zázemí hraje klíčovou roli v rozvoji a výchově žáků, a proto je důležité věnovat této oblasti zvýšenou pozornost. Úzká spolupráce se zákonnými zástupci umožňuje lépe porozumět individuálním potřebám žáků a zajistit tak efektivní komunikaci mezi školou a rodinou. Pravidelný dialog a aktivní zapojení rodičů do výchovně-vzdělávacího procesu přispívají k celkovému úspěchu žáka, zlepšují jeho sociální i studijní výsledky a podporují jeho osobní rozvoj. Usilujeme o vytváření partnerského vztahu mezi školou a rodinou, abychom společně vytvářeli pozitivní a stabilní prostředí pro růst a vzdělávání každého dítěte.

Rozvíjení sociálních kompetencí a osobnostní růst žáků jsou u nás podporovány pestrou škálou výukových metod, přičemž důležitou roli hraje práce ve skupinách. Tato forma výuky přináší řadu výhod – rozvíjí u žáků schopnost efektivní spolupráce, podporuje komunikační dovednosti a učí je respektu k názorům ostatních. Skupinová práce také posiluje

jejich schopnost řešit problémy kolektivně, učit se od spolužáků a lépe se zapojit do společných projektů. V tomto prostředí se každý žák může uplatnit a zároveň se učí převzít zodpovědnost za své úkoly i přispívat k úspěchu týmu, což vede k rozvoji jak individuálních dovedností, tak i k růstu zdravých mezilidských vztahů.

Do výuky během celého školního roku jsou zapojeny projektové dny, z nichž některé jsou určeny pouze pro 1. stupeň, jiné jen pro 2. stupeň, další jsou určené pro oba stupně. Školní projekty, zejména ty, do nichž se zapojuje celá škola, jako je projekt „Přijela k nám pout“, přinášejí mnoho výhod. Tento projekt výrazně posiluje pocit sounáležitosti a identifikace žáků se školou, protože všichni společně pracují na jednom cíli a sdílejí zážitky napříč ročníky. Zapojení do takové akce podporuje vzájemnou spolupráci, tvořivost a zodpovědnost. Zároveň přispívá k budování pozitivní atmosféry ve škole, kde se každý žák může cítit součástí širšího školního společenství a být hrdý na výsledky společné práce.

Během školního roku nabízíme zákonným zástupcům informační dny v podobě třídních schůzek, rovněž individuální konzultace s pedagogy. Snažíme se zákonné zástupce v průběhu roku zapojovat do dění školy, na vánoční či letní akademii prezentujeme dovednosti žáků. Vzhledem k loňské rekonstrukci Kulturního domu Teplice se školní akademie ve školním roce 2023/2024 nekonala, v tomto školním roce však realizována opět bude. Nadále rozvíjíme celoroční projekt - Přijela k nám pout'.

Komunikace se zákonnými zástupci je klíčovým faktorem úspěšného vzdělávání a výchovy žáků. Pravidelná a otevřená výměna informací mezi školou a rodiči umožňuje lepší porozumění individuálním potřebám dětí a vytváří pevný základ pro jejich celkový rozvoj. Díky efektivní komunikaci mohou rodiče být aktivními partnery školy, kteří spolupracují na řešení případných problémů a podporují školní úspěchy svých dětí. Tím se vytváří jednotná výchovná linie mezi rodinným prostředím a školou, což zajišťuje nejen lepší vzdělávací výsledky, ale i zdravý emoční a sociální vývoj žáků. Stále se snažíme co nejvíce zákonných zástupců zapojit do sledování aplikace Bakaláři a webových stránek školy, které představují hlavní informační prostředek školy směrem k zákonným zástupcům.

Informace pro žáky a jejich rodinné zástupce jsou také pravidelně vyvěšovány na informační tabuli před školou a na webových stránkách školy.

4. Primární prevence

4.1. *Metody prevence*

Nespecifická prevence: je součástí výuky a učebních osnov jednotlivých předmětů, usiluje o zvyšování sebevědomí a sebeuvědomění žáků, rozvíjení vhodné verbální i neverbální komunikace, konstruktivní řešení problémů, schopnost klást otázky a vyjádřit svůj názor, řešení stresu, učení vzájemné pomoci, schopnost říci si o pomoc a vědomí, kam se v jakých záležitostech obrátit, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací.

V oblasti nespecifické prevence je dále žákům nabízena široká škála bezplatných zájmových, sportovních a volnočasových aktivit. Mnohé z nich jsou realizovány spolu se zákonnými zástupci. Jedná se především o zájezdy, tvořivé dílny, netradiční třídní schůzky nebo třídní schůzky spolu se zákonnými zástupci, setkání dětí a zákonných zástupců z 1. třídy.

Specifická prevence: jedná se o programy a aktivity cíleně zaměřené na řešení výskytu konkrétních sociálně patologických jevů. Tyto aktivity nejsou součástí učebního plánu, reagují na zvláštní situace v třídních kolektivech nebo mezi třídními kolektivy, či ve vztazích mezi třídními kolektivy a pedagogy. Jsou zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Tyto situace jsou zjišťovány na základě šetření prováděného ve škole (pozorování, monitoring třídního učitele, sociometrie, dotazníky, diskuse).

Zásady prevence spočívají:

- v individuální práci s každou třídou,
- v aktivním zapojení třídního učitele a asistenta pedagoga,
- v uplatňování efektivních metod ve výuce (skupinová, kooperativní a projektová výuka),
- v pozvolném a systematickém upevňování učiva,
- ve kvalitně zpracovaném Školním řádu a dalších návazných dokumentech.

4.2. *Personální zajištění primární prevence*

4.2.1. *Výchovný poradce*

Náplň práce výchovného poradce je specifikována v příloze č. 3 k vyhlášce MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Výchovný poradce obdobně jako školní metodik prevence vykonává činnosti poradenské, koordinační, informační a metodické, ovšem částečně zacílené jiným směrem.

Výchovný poradce poskytuje žákům poradenství a pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě. Zároveň věnuje pozornost žákům, jejichž vzdělávání s sebou přináší jistá specifika. Přípravuje podklady pro pedagogy, které přináší návrh na péči o tyto jednotlivce. „Zajišťuje nebo zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Přípravuje podmínky pro integraci žáků se zdravotním postižením ve škole, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými centry a koordinuje vzdělávací opatření u těchto žáků. Poskytuje služby kariérového poradenství žákům na druhém stupni.“ S tím je spojena i konzultační služba rodičům, jehož potomek se rozhoduje kam dále směřovat své kroky po ukončení základní školy. V rámci krize na Ukrajině se zabývá také začleněním žáků do běžného života ve škole. Pozitivně podporuje tyto žáky a jejich následné směřování k dalšímu vzdělávání na střední škole.

Výchovný poradce taktéž zajišťuje uplatnění nových metod pedagogické diagnostiky a intervence. Ručí za informovanost pedagogického sboru v oblasti inkluze, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod. Předává ostatním pedagogům informace o péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Informuje veřejnost o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a možnostech využívání jejich služeb žáky a jejich zákonnými zástupci.

Stejně jako školní metodik prevence shromažďuje zprávy a informace o žácích v poradenské péči jiných zařízení a zajišťuje je v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

4.2.2. Metodik prevence

Činnosti metodika prevence jsou vymezeny v příloze č. 3 k vyhlášce MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízení. Jedná se o tzv. standardní činnosti školního metodika prevence, konkrétně o služby metodické, koordinační, informační a poradenské.

Školní metodik prevence se velkou měrou podílí na vytváření a realizaci MPP. Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Koordinuje přípravy a realizace aktivit zahrnutých v MPP, dále zapojování multikulturních a integračních prvků do vzdělávání. Zaměřuje se na otázku přijímání kulturních a etnických odlišností v třídním nebo školním kolektivu. Zaobírá se spoluprací školy s orgány správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování. V jeho kompetenci je kontaktování odpovídajícího pracoviště, pokud daný problém přesáhne oblast školy – zde se velice osvědčila spolupráce s paní Mgr.

Denisou Třešňákovou z PPP Teplice. Metodik prevence koriguje následnou péči v případě akutního výskytu rizikového chování. Shromažďuje veškeré odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných zařízení v rámci prevence rizikového chování a zajišťuje tyto zprávy v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Svědomitě vede písemné zápisy, které dokládají jeho rozsah a obsah práce jakožto školního metodika prevence. Zároveň zaznamenává navržená, anebo již realizovaná opatření. V kompetenci metodika je i zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů týkajících se prevence. Je první z členů preventivního týmu, který byl srozuměn s novinkami v oblasti prevence a je tím, kdo informuje zbytek kolektivu. Aktualizuje pravidelně nabídku preventivních poradenských center.

Pravidelně shrnuje a prezentuje výsledky preventivní práce školy pedagogickým pracovníkům, žákům a popřípadě i zákonným zástupcům žáků. Formy prezentace jsou však uzpůsobeny adresátovi v takové míře, aby nedošlo k porušení zákona o ochraně osobních a citlivých údajů (tj. uchování interních záležitostí uvnitř školy).

4.2.3. Ředitel školy

Ředitel zodpovídá za preventivní strategii (Krizový plán) školy a Minimálně preventivní program. Ten vytváří podle zákona každá škola vždy na nový školní rok podle aktuální situace a potřeb dané vzdělávací instituce. Posléze podléhá kontrole České školní inspekce.

Ředitel také podporuje vzdělávání pracovníků v oblasti prevence, kontroluje správnost a adekvátnost působení pracovníků v oblasti prevence. Koriguje vytváření preventivních programů a dbá na jejich uplatňování v praxi. Podporuje spolupráci a komunikaci mezi pedagogy při řešení problematických situací. Zároveň zajišťuje preventivnímu týmu, konkrétně metodikovi prevence vhodné prostředí a podmínky pro správný výkon jeho funkce.

Ředitel školy je osobou, která rovněž určuje jednotlivým členům preventivního týmu jejich pravomoce a rozsah jejich působení, aby nedocházelo ke kolizi a kumulaci funkcí, což by mohlo zapříčinit dysfunkčnost preventivního týmu.

4.2.4. Třídní učitelé

Třídní učitel spolu s dalšími pedagogy tvoří konzultační tým. Jeho úkolem je blízká spolupráce s metodikem prevence, čímž se spolupodílí na zachycení varovných signálů. Má klíčovou úlohu při zhotovování MPP, a to především z hlediska koordinace ve své třídě. Jeho pozice je stěžejní při pedagogické diagnostice vztahů v třídním kolektivu. Na 1. stupni má třídní učitel díky každodennímu intenzivnímu kontaktu se svými žáky vytvořeny ty nejlepší

podmínky pro souvislou systémovou formu prevence, při níž je nutná podpora metodika prevence.

Na obou školních stupních je role třídního učitele z hlediska primární prevence motivační; vede třídu k vytvoření vnitřních pravidel, která jsou v souladu se školním řádem. Je důsledný v jejich dodržování, což by mělo vést k navození otevřené bezpečné atmosféry, pozitivního sociálního klimatu a interakce ve třídě.

Třídní učitel taktéž zajišťuje komunikaci s ostatními pedagogy školy a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků. Třídní učitel shromažďuje informace o osobnostních zvláštностech žáků své třídy a o jejich rodinném zázemí.

4.2.5. Ostatní pedagogický sbor

Na druhém stupni základní školy (častěji než na stupni prvním) vstupují do oblasti primární prevence i jiní učitelé, kteří v daném ročníku vyučují konkrétní předmět. Také oni začleňují do svých hodin témata zaměřená na primární prevenci, v souladu s RVP, jež je dále konkrétně rozpracováno v ŠVP, preventivní témata by měla být zapsána také v MPP.

Ostatní členové pedagogického sboru podporují zdravé sociální klima mezi žáky a udržují si přehled o jednotlivých třídách, jelikož mohou být první osobou, jež zachytí varovné signály upozorňující na negativní jev u žáka či skupiny. Tito pedagogové, ať už jde o vyučující výchov, odborných předmětů nebo asistenty pedagoga, přispívají svým specifickým přístupem k formování pozitivního prostředí ve škole. Jejich práce se žáky mimo tradiční třídní rámec umožňuje navázat odlišný, často neformálnější kontakt, který může být klíčový při včasné odhalování problémů a posilování sociálních a komunikačních dovedností. Společně s třídními učiteli tak vytvářejí komplexní síť podpory, která napomáhá předcházet rizikovému chování a podporuje zdravý osobnostní rozvoj všech žáků.

4.3. Řešení přestupků

Veškeré přestupky, rizikové chování a pravidla vymezuje Školní řád. Ten je pro žáky a zákonné zástupce řídicím dokumentem, který obsahuje nejen povinnosti, ale také práva žáků, zákonných zástupců i pedagogů. Žáci jsou s aktuálním školním řádem seznámeni hned první den nového školního roku, v jeho průběhu je jim stále připomínán. Pedagogové představují školní řád zákonným zástupcům na prvních informačních schůzkách v měsíci září. Mezitím je zpřístupněn na webových stránkách školy (www.svabinka.cz), kde je volně k nahlédnutí. Každý třídní učitel poskytne zákonným zástupcům výňatek ze školního řádu domů, což umožňuje mít ty nejdůležitější body neustále k dispozici.

Škola má vypracovaný postup pro řešení šikany, výskytu či zneužití návykových látek nebo záškoláctví. Zákonní zástupci žáků jsou o tomto postupu písemně informováni ihned na začátku školního roku a svým podpisem tuto skutečnost stvrzují. S daným postupem jsou

prostřednictvím třídních učitelů, metodika prevence nebo učitelů výchov a odborných předmětů rovněž obeznámeni žáci školy.

V případě výskytu nežádoucího sociálně-patologického chování se přistupuje k následujícím krokům:

- Individuální pohovor se žákem (žáky); po zmapování situace navázání kontaktu se zákonnými zástupci (výchovná komise), případně i s odborníky (podle míry závažnosti, schopnosti a možnosti školy danou situaci řešit).
- Šetření přestupku preventivním týmem, navržení řešení, závěrů, sankcí:
 - V případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě.
 - V případě závažných přestupků oznámení celé věci Policii ČR, odboru sociální péče.
 - V případě zvláště závažných přestupků oznámení na OSPO a státnímu zastupitelství.

5. Cíle

MPP je zaměřen na žáky 1. -9. ročníku základní školy, s přihlédnutím k žákům ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, žákům s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence je klíčové pro zajištění aktuálních a efektivních postupů v práci se žáky. Zvláštní důraz je kladen na odborný růst výchovného poradce a metodika primární prevence, kteří se intenzivně věnují získávání nových poznatků a dovedností v této oblasti. Tito specialisté se pravidelně účastní seminářů a školení zaměřených na prevenci rizikového chování, a následně své znalosti předávají ostatním pedagogům. Díky tomu je zajištěn jednotný a systematický přístup k prevenci v celé škole.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů ve třídách, kde se vyskytly negativní projevy sociálně-patologického chování.

V rámci krize na Ukrajině byl zařazen také mimořádný cíl.

a) DLOUHODOBÉ CÍLE:

- pozitivní klima ve třídě i škole,
- spolupráce učitel (škola) – rodič a naopak,
- prevence a potlačení všech druhů šikany; práce s žáky, u nichž se již náznaky šikany vyskytly (oběť i agresor),
- prevence záškoláctví a skrytého záškoláctví (působení jak na žáky, tak rodiče,)
- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- rozvoj etického a právního vědomí; vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování,
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních,
- zvyšování odolnosti dětí vůči návykovým látkám (především tabákové výrobky a alkohol),
- prevence rizik sexuálního života,
- rozvoj komunikačních dovedností žáků,
- zkvalitňování mezilidských vztahů a sociálních vazeb,
- sebepojetí a sebedůvěry (umět v žácích vzbudit kladné pocity ve vztahu k sobě samému, svému tělu; prevence poruch příjmu potravy),
- upevňování důvěrného vztahu mezi pedagogy, asistenty pedagoga a žáky,
- vhodné trávení volného času (široká nabídka bezplatných volnočasových aktivit, zájmových kroužků)
- metodická a informační pomoc pedagogům a asistentům pedagoga,
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence,

- spolupráce se státními institucemi, jinými externími odborníky a institucemi Ústeckého kraje, ale i mimo něj (např. Mgr. Michaela Veselá), Pedagogicko-psychologická poradna Teplice, apod.
- získávání zpětné vazby od žáků a zákonných zástupců,
- funkční školní preventivní tým.

b) STŘEDNĚDOBÉ CÍLE:

- udržování pozitivního klimatu ve třídě,
- mapování třídních vztahů za pomoci třídních učitelů,
- pravidelné třídnické hodiny; v 1. a 6. třídě více zařazovat adaptační techniky do těchto hodin,
- individuální konzultace a práce se žáky se specifickými poruchami učení a chování,
- posílení zejména čtenářské, komunikační a finanční gramotnosti, rozvíjení přírodovědné a historické gramotnosti

c) KRÁTKODOBÉ CÍLE

- posílení povědomí o schránce důvěry; její duplicita v elektronické verzi,
- týmové a koordinované řešení problémů,
- průběžné informování pedagogů o akcích a možnostech dalšího vzdělávání v oblasti prevence,
- uskutečnění plánovaných akcí v rámci prevence,
- realizace projektových dní,
- zlepšení informovanosti rodičů o aktivitách v rámci prevence na škole prostřednictvím výše uvedených komunikačních kanálů
- podpora práce žákovského parlamentu a jeho zapojení do spolupráce při naplňování preventivního programu,
- plnění všech preventivních témat, která mají být obsahem výuky a třídnických hodin,
- důraz na zapojování žáků do soutěží, olympiád, pravidelné zveřejňování jejich úspěchů.

d) MIMOŘÁDNÝ CÍL v rámci krize na Ukrajině

- Mimořádným cílem preventivního programu v reakci na krizi na Ukrajině je podpora žáků, kteří jsou přímo či nepřímo zasaženi touto situací, vytvoření bezpečného a inkluzivního školního prostředí pro všechny děti bez ohledu na jejich původ či aktuální životní podmínky. Tento cíl zahrnuje zejména poskytnutí podpory žákům z rodin postižených konfliktem, pomoc při integraci ukrajinských žáků do školního kolektivu a předcházení xenofobii či šikaně. Škola se zaměřuje na rozvoj tolerance, empatie a vzájemného respektu mezi žáky. Na škole je realizována výuka českého jazyka pro cizince.

1. až 3. ročník

- Školní řád, pravidla
- Sociální klima ve třídě
- Základní hygienické návyky
- Základní zásady mezilidské komunikace
- Zdravé vztahy – přátelství
- Zdravý životní styl
- Prevence v oblasti tabákových výrobků a alkoholu
- Dopravní výchova
- Ekologie
- Osobní bezpečí

4. až 5. ročník

- Plnění školních povinností
- Výchova ke zdravému životnímu stylu a životosprávě
- Navozování příznivého sociálního klimatu ve třídě
- Negativní vliv a zneužití návykových látek, rozlišení léčiv a drog
- Sociální vazby
- Volný čas a jeho využití
- Dopravní výchova
- Ekologie
- Osobní bezpečí

6. až 9. ročník

- Plnění školních povinností
- Sociální výchova
- Multikulturní vztahy
- Návykové látky – rozdělení, rizika, postoje, řešení
- Zdravý životní styl
- Osobní bezpečí
- Sebepoznání a sebedůvěra
- Komunikace
- Sexuální výchova, rodičovství
- Partnerství
- Etická a právní výchova
- Ekologie, Vandalismus
- Finanční gramotnost

6. Způsob realizace

I. stupeň

Primární prevenci na 1. stupni má na starosti především třídní učitel.

Zaměření na mladší školní věk:

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě,
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci - hygiena, životospráva, sdělení, základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami,
- základy etické a právní výchovy,
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení,
- všestranný rozvoj osobnosti žáka,
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických jevů ve třídních kolektivech,
- důraz na spolupráci se zákonnými zástupci žáků,
- široká nabídka volnočasových aktivit,
- ekologická výchova.

II. stupeň

Práce na druhém stupni je náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. Zároveň je potřeba zařazovat aktuální témata prevence podle nynější situace ve škole a dle seznamu třídnických hodin.

A. Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků:

- posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku sociálně-patologických jevů a kooperace s odborníky při jejich řešení, zejména spolupráce s výchovnou poradkyní a třídními učiteli,
- posilování sebevědomí žáků,
- tolerance a pozitivní přístup k odlišnostem osobností žáků,
- věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky – soustředit se zejména na problematiku šikany,
- v rámci prevence užívání návykových látek vytvoření dostatečné informovanosti,
- sledovat často opakující se krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví. Spolupráce se zákonnými zástupci žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce. V problematických případech možnost vyžadovat lékařské potvrzení,

- zapojení vedení školy, pedagogů i nepedagogických pracovníků školy do tohoto programu.

B. Aktivita pro žáky:

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních,
- vytváření eticky správných sociálně přijatelných postojů a způsobů chování,
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalizmu, rasismu, násilí apod.,
- upevňování hygienických návyků,
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie,
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie,
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí aj., účast na letním táboře, na akcích turistického kroužku,
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (sportovní akce),
- účast ve vzdělávacích, sportovních a jiných soutěžích,
- ekologická výchova,
- finanční gramotnost- základní orientace žáků v nabídce finančních produktů,
- dopravní výchova- zaměření především na předcházení úrazů,
- účast na kulturních akcích (divadlo, kino, koncert aj.).

C. Aktivita pro rodiče a veřejnost:

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek a na webových stránkách školy www.svabinka.cz,
- v případě zájmu besedy k rizikovému chování,
- propagační materiál týkající se výchovy, ale také třeba životosprávy,
- zapojení do projektů,
- nabídka odborné pomoci,
- konzultace s pedagogickými pracovníky školy.

Klíčové vyučovací oblasti realizace jsou:

- oblast přírodovědná,
- oblast zdravého životního stylu,
- oblast společenskovední,
- oblast občanské výchovy,
- oblast sociálně právní.

Projekty, besedy a akce:

Adaptační pobyty

Den otevřených dveří památek ČR

Třídění odpadu

Světový den pozdravů

Světový den zdraví

Máme rádi zvířata.

Brigáda psích záchranářů

Beseda s myslivcem

BESIP – MP Teplice

Volba povolání – beseda ÚP Teplice

Besedy s Policií ČR a Městskou policií Teplice - dle nabídky

Patronát nad zvířetem (celoškolní projekt ve spolupráci se ZOO Ústí nad Labem) – surikata

Projekt 72 hodin – celorepublikový projekt,

Uklidme Česko

Jsem laskavec

Rok a roční období (I. stupeň).

Záložka do knihy – výměna s jinou, přidělenou partnerskou školou ze Slovenska.

Den jazyků – Cestujeme po Evropě

Výchovný koncert se Severočeskou filharmonií.

Ochrana obyvatel za mimořádných událostí.

Zdravá pětka – zdravější stravování.

Rok v pohybu.

Den Země.

Další akce nabízené během školního roku.

Ostatní akce:

Exkurze, koncerty, výstavy, divadelní představení, kino dle aktuálních nabídek.

Vánoční besídky.

Soutěž mladých zdravotníků

Sportovní soutěže (školní i mimoškolní; fotbal, florbal, vybíjená, přehazovaná, atletika, plavání aj.).

Olympiády (čeština, matematický Klokán, přírodopis – Klokán, němčina, angličtina).

Výtvarné soutěže.

Školní výlety, výlety turistického kroužku.

Projekty, besedy a další školní akce hrají důležitou roli v rozvoji žáků, protože přinášejí nové zážitky, znalosti a dovednosti, které nelze vždy získat jen tradiční výukou. Tyto aktivity podporují kreativitu, spolupráci a kritické myšlení, a umožňují žákům zapojit se do témat, která je zajímají, ať už jde o aktuální společenské otázky, kulturní zážitky nebo praktické dovednosti. Navíc posilují sociální vazby mezi žáky i učiteli, přispívají k budování pozitivního klimatu školy a prohlubují pocit sounáležitosti.

V rámci prevence jsou do výuky zapojeny kromě státních svátků také některé mezinárodní dny:

Mezinárodní den zvířat

Mezinárodní den tolerance

Mezinárodní den gramotnosti

Mezinárodní den seniorů

Evropský den jazyků

Světový den turistiky

Světový den pozdravů

Světový den počítačové gramotnosti

Mezinárodní den památky obětí holokaustu a předcházení zločinům proti lidskosti

Mezinárodní den mateřského jazyka

Svátek zamilovaných

Světový den divadla pro děti a mládež

Světový den vody

Světový den zdraví

Mezinárodní den památek a sídel

Mezinárodní den štěstí

Den vstupu ČR do NATO

Den Země

Den narození Jan Amose Komenského

Mezinárodní den žen

Mezinárodní den dětí

Mezinárodní den dětské knihy

Světový den životního prostředí

Den hasičů

Den Evropy

Den matek

Mezinárodní den rodin

Den otevírání studánek

Den památky obětí vyhlazení obce Lidice (1942)

Den otců

Mezinárodní olympijský den

7. Vyhodnocení MPP

Evaluace Minimálního preventivního programu proběhne na konci školního roku, konkrétně v červnu 2024. V průběhu roku však metodik prevence vytváří a shromažďuje záznamy o preventivních programech, jejich naplnění a efektivnosti. Výchovný poradce vede zápisy o jednání s žáky či zákonnými zástupci, výchovných komisích aj. Metodik prevence a výchovný poradce má povinnost v průběhu roku o všem zmíněném informovat vedení, ostatní pedagogy a také zákonné zástupce.

Vyhodnocení bude objektivní a bude zaměřeno na podstatu realizace jednotlivých akcí a aktivit, stejně tak počet zapojených pedagogů a v některých případech i zákonných zástupců.

Evaluace změn a efektivnosti ve vztahu k sociálně patologickému chování žáků bude zaznamenávána průběžně. Jako ukazatelé v tomto případě poslouží pozorování, dotazování a další analýzy. Vycházet se bude z informací získaných nejen od žáků, ale i zákonných zástupců, pedagogů či asistentů pedagoga.

Zveřejňování důležitých informací probíhá na nástěnkách v přízemí školy, vývěsní informační tabuli před vchodem školy či webových stránkách školy www.svabinka.cz, a to okamžitě po obdržení těchto informací. Dokumenty, publikace, propagační a didaktické materiály a jiné jsou k nahlédnutí u vedení školy, výchovné poradkyně a metodika prevence.

Kontakty a odkazy

PPP Teplice, Lípová ul.	417 533 669, 602 552 976
Linka bezpečí	116 111, 800 155 555
Magistrát města Teplice, Odbor sociálních věcí	417 510 970, e-mail: fialova@teplice.cz
Modrá linka	608 902 410, 731 197 477 help@modralinka.cz
Linka psychologické pomoci	224 214 214 www.psychopomoc@sapz.cz
Tísňová linka	112
Záchranná služba	155
Hasiči	150
Policie ČR	158
Městská policie Teplice	417 510 500
Drop-in	www.dropin.cz
Prev-centrum	www.prevcentrum.cz
Občanské sdružení Život bez závislostí	www.zivot-bez-zavislosti.cz
Informační portál o legálních a nelegálních drogách	www.drogy-info.cz
Kontaktní centrum White light I. Teplice	www.whitelight1.cz
Česká koalice proti kouření	www.dokurte.cz
Kouření	www.sweb.cz/koureni
Společenství proti šikaně	www.sikana.org
Občanské sdružení proti šikaně	www.sikana.cz
Informační portál o šikaně na školách	www.minimalizacesikany.cz
Dětské krizové centrum	www.dkc.cz
Modrá linka - Centrum a linka důvěry pro děti a mládež	549 241 010 a 608 902 410, www.modralinka.cz
Sdružení Linka bezpečí	www.linkabezpeci.cz
Rodičovská linka	606 021 021
Bílý kruh bezpečí	257 317 100 www.bkb.cz
Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu	www.planovanirodiny.cz
Informace o lidské sexualitě	www.sexus.cz
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	www.msmt.cz
Institut pedagogicko-psychologického poradenství	www.ippp.cz
Pedagogicko psychologická poradna Ústeckého kraje	www.pppuk.cz

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti	www.poradenskecentrum.cz
O drogách - portál primární prevence	www.odrogach.cz
Informační portál o ilegálních a legálních drogách	www.drogy-info.cz
Centrum Adiktologie	www.adiktologie.cz
Magistrát města Teplice – odbor školství	417 510 431
Květiny z. s.	www.oskvetina.cz
Salesiánské středisko Štěpána Trochty Teplice	www.salesianiteplice.cz
Linka pro rodinu a školu	116 000,
Linka první psychické pomoci	116 123
Poradna Vigvam (téma smrti)	606 160 646
Pražská linka důvěry	222 580 697
Sociální klinika	733 644 268
Linka důvěry dětského krizového centra	241 484 149
Linka Anabel (porucha příjmu potravy)	774 467 293
Krizové centrum pro děti a dospívající Brno	541 229 298, 732 006 004
Linka duševní tísně Most k naději	476 701 444
Centrum krizové intervence Spirála	475 603 390
Intervenční centrum Ústí nad Labem	475 511 811
Krizová poradna Děčín	732 599 451
Centrum duševního zdraví – Fokus Labe	733 184 376

Odborná literatura

- Raynerová, C., *Nenič své chytré tělo*. Sonus: Praha 1997
- Kolektiv autorů MŠMT, *Pedagogové proti drogám*. Praha 1999
- Janíkovi, V. a I., *Prevence kouření*. Praha 1997
- Kolektiv autorů, *Problematika zneužívání návykových látek*. UK: Praha 1995
- Šišková, T., *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha 1998
- Nešpor, K., *Zásady efektivní primární prevence*. MŠMT, Praha 1999
- Kolář, M. *Bolest šikanování*. Praha 2001
- Miovský, M. a kolektiv, *Prevence rizikového chování dětí a mládeže*, Praha 2011
- Říčan, P., Janošová P., *Jak na šikanu*. Praha 2010
- Čáp, D., *Programy preventivní péče v rámci systému včasné intervence na školách*. Praha 2014
- Kolektiv autorů, *Problémy s chováním ve škole – jak na ně*. Praha 2013
- Čáp, D., *Problémové vrstevnické skupiny*, Praha 2010
- Procházka, M. *Metodik prevence a jeho role na základní škole*. Pasparta: Praha 2019.

Dokumenty MŠMT pro primární prevenci

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28 (www.msmt.cz)
 - 1) Návykové látky
 - 2) Rizikové chování v dopravě
 - 3) Poruchy příjmu potravy
 - 4) Alkohol
 - 5) Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole
 - 6) Školní šikana
 - 7) Kyberšikana a další formy kybernetické agrese
 - 8) Homofobie
 - 9) Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
 - 10) Vandalismus
 - 11) Záškoláctví
 - 12) Krádeže
 - 13) Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky
 - 14) Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
 - 15) Netolismus
 - 16) Sebeпоškozování
 - 17) Nová náboženská hnutí
 - 18) Rizikové sexuální chování
 - 19) Příslušnost k subkulturám
 - 20) Hazardní hraní
 - 21) Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
 - 22) Psychická krize/duševní onemocnění žáka
 - 23) Sebevražedné chování
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č. j. 28 275/2000 – 22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci postihu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22
- Národní strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Ústeckém kraji na období 2019-2027;

- Národní strategie protidrogové politiky; Strategie prevence kriminality (strategie vždy na příslušná období)
- 25884/2003-24 spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
- 11691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu
- Zákon č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně – právní ochraně dětí
- Zákon č. 379/2005 Sb. Zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování (č. j. MSMT-780/2024-1)

Přílohy

Charta proti šikanování – pro zlepšení vztahů

- 1. Nebudeme tolerovat šikanování, utlačování nebo ponižování jakéhokoli druhu.**
- 2. Nebudeme ostatní posuzovat jen podle vzhledu.**
- 3. Každý si zaslouží úctu, nezáleží na postižení, nešikovnosti, nechápavosti, na rodičích, oblečení.**
- 4. Budeme přemýšlet o svém chování, jestli někomu neublížíme.**
- 5. Nebudeme se bát o svých problémech promluvit.**
- 6. Když budeme oznamovat, že je někomu ubližováno, učitel nás vyslechne.**
- 7. Jsme škola, která se nebojí otevřeně mluvit o problémech – šikana je příliš vážná, nebude přehlížena nebo dokonce utajována.**

„Když se postavím na obranu slabšího, dělám všechno proto, aby se druzí postavili i na mou obranu, až ji budu potřebovat. Když nenajdu odvahu postavit se proti šikanování, dávám tichý souhlas s chováním útočníků.“